

روند مهاجرت ایرانیان رو به افزایش است:

همسایه‌ها در کمین پول و سرمایه انسانی ما

برخی از نهادهای غیر دولتی مانند کریسشن اینترنشنال تعداد ایرانیان مهاجر را چهار میلیون تخمین می‌زنند، اما منابع دانشگاهی تعداد مهاجران را بین نیم میلیون تا دو میلیون تخمین می‌زنند. با این حال آمارهای مورد ذکر تعداد ایرانیان ترکیه و همین‌طور افرادی را که به تابعیت کشورهای میزبان در آمده‌اند در محاسبات خویش در نظر نمی‌گیرند. در دوره معاصر ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی مهاجران ایرانی به‌طور مستقیم بار و یدادها و تغییرات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در ایران مربوط بوده است.

آذر فخری، روزنامه‌نگار

نمونه اول:

مادر، از رفتن هر دو دخترش به شدت ناراحت است. اگر نتواند شبی با آن‌ها به‌صورت تصویری صحبت کند، خوابش نمی‌برد. گذشته از تمام نگرانی‌هایی که برای دو دخترش، در یک کشور غریب دارد، باید تمام حقوق بازنشستگی خودش و شوهرش را تبدیل به یورو کند و هر ماه برای آن‌ها بفرستد تا فعلاً که دانشجو هستند، بتوانند روزگار بگذرانند. این مادر، این دوستی که الان باید دوران بازنشستگی‌اش را در آرامش بگذراند و به سیروس سیاحت بپردازد و به کارهایی که دوست دارد برسد، مدام نگران دخترهاست و خودش و همسرش در تکاپوی یک شغل موازی‌اند، برای به‌دست آوردن درآمدی که با آن بتوانند خودشان را در این‌جا، اداره کنند.

از او می‌پرسم خود دخترها اصرار داشتند بروند؟ یعنی هیچ جور نمی‌توانستید جلوی‌شان را بگیرید و خواهید که همین جادرس بخوانند؟ آهی می‌کشد و می‌گوید مسئله فقط درس‌شان نبود، آن‌ها به‌عنوان دختر در این‌جا هیچ شانس برای پیشرفت و دیده شدن استعدادهای‌شان نداشتند. خودت که محدودیت زن‌ها و دخترهای ما را می‌بینی. تازه اگر می‌ماندند و درس هم می‌خواندند، با مدرک‌شان چه کار می‌کردند؟ از آن طرف هم سرشان بوی قورمه‌سبزی می‌داد! این شد که من و پدرشان اصرار کردیم که بروند.

نمونه دوم:

یک برادر است که این‌جا در همین شهر، سر کسب‌وکار پدرش ایستاده و آن را می‌چرخاند. با این کسب‌وکار خانوادگی، که از قضا تولیدی هم هست، این برادر، خانواده خودش و بازمانده خانواده پدرش را اداره می‌کند؛ بازمانده خانواده پدری هم یعنی پدر و مادرش! برادر تا مدت‌ها، نیمی

از درآمد این کسب‌وکار را برای یک خواهر و برادرش که مهاجرت کرده‌اند، می‌فرستاد. این روزها هم خوشحال است که خواهرش، که حالا استاد دانشگاه استنفورد است، برای مدتی به ایران می‌آید؛ همه دلتنگ او هستند. اما از این که رفته، خوش‌حال‌ترند، اگر پرنیان در ایران می‌ماند، چه می‌شد؟ اگر پدرام می‌ماند چه می‌شد؟ حالا هر دو با عزت و احترام استاد دانشگاهی با رتبه خوب، هستند. خانواده تشکیل داده‌اند و فارغ از فشارهایی که ما در این‌جا داریم تحمل می‌کنیم، در آسودگی زندگی می‌کنند. برادر می‌گوید حداقل دو نفر از ما به چیزی که خواستند، رسیدند؛ این کافیست.

برادر برای ادامه دادن کار تولیدی پدر، تحصیلات خود را نیمه‌کاره رها کرده و وارد بازار کار شده تا خانواده سرپا بماند. هر چند حالا سال‌هاست که در ایران، تنه‌است و فقط پدر و مادرش و همسرش را دارد و قصد هم ندارند بچه‌دار شوند: برای چه بچه‌بیاوریم؟ چه داریم به او بدهیم: بحران؟ زلزله؟ سیل؟ گرانی و تورم؟ ناامنی اخلاقی و اجتماعی؟ بیکاری؟ برادر تنه‌است...

این یک عصیان اخلاقی است!

اغلب آن‌هایی که به‌خصوص پس از وقایع پیش آمده از نوروز امسال به این طرف، تصمیم جدی گرفته‌اند که بروند، آدم‌های خوش‌گذران یا راحت‌طلبی نیستند، از طبقات مرفه جامعه هم نیستند. آنان افراد خانواده‌دار و حتی متدینی هستند که جامعه امروز را با این روند برای تربیت و امنیت فرزندان‌شان مناسب نمی‌دانند. جامعه‌ای که در آن خبری که صبح اعلام می‌شود تا ظهر توسط چندین نفر تکذیب می‌شود؛ جامعه‌ای که در آن به‌قول مادر دخترا، اگر نخواهی از «امکانات زنانه‌ات» استفاده بکنی و تصمیم جدی داشته باشی که پاکدامن بمانی، باید با تمام هوش و استعداد و توانایی‌ات در خانه بمانی؛ حسرت بخوری و افسرده شوی و تا مرزهای

خانواده مهاجر که اغلب پدر را همراه ندارد، درست مثل خانواده جنگ‌زده است. خانواده‌هایی که پدران‌شان برای دفاع از خاک و ناموس ملت رفتند و سایه بالای سرشان را یا از دست دادند یا سایه سارشان کمتر روی خانواده ماندگار شد. به‌درستی این پدران مجبورند دور از خانواده باشند و کارکرد آن‌ها برای خانواده خارج‌نشین‌شان بسیار متفاوت خواهد بود. عملاً پدران «مجازی» شده‌اند و دیگر حضور فعال و موثری با اعضای خانواده خود ندارند. و این مسیر تربیتی فرزندان‌شان را با چالشی عظیم مواجه خواهد کرد.

آمارهای جهانی

تکذیب‌های داخلی

موسسه گالوپ به سفارش سازمان بین‌المللی مهاجرت در سال ۲۰۱۵ میل به مهاجرت را در ۱۵۶ کشور را بررسی کرد که نتایج آن در سال ۲۰۱۸ منتشر شد. بنابراین گزارش در ایران در سال ۲۰۱۵ حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار نفر از ایرانیان ابراز علاقه و تمایل به مهاجرت داشتند که از این آمار ۴۰۰ هزار نفر برای مهاجرت برنامه مشخصی داشته و در حال آماده شدن برای مهاجرت بوده‌اند.

حسین عبده، اقتصاددان و مشاور وزیر راه و شهرسازی می‌گوید: ۵/۱ میلیون ایرانی در صف مهاجرت به کانادا و استرالیا قرار دارند. این عدد، در مقایسه با هر عدد و رقم دیگری، تامل‌برانگیز است.

نمی‌توان به‌طور دقیق نرخ تمایل به مهاجرت ایرانیان را محاسبه کرد، اما تردیدی وجود ندارد که بخش عظیمی از جامعه معاصر ایران، در سال‌های اخیر به دنبال راهی برای خروج از کشور می‌گردد

انواع مشکلاتی که درگیرش شده‌اند، در حال مطالعه شرایط سایر کشورها برای مهاجرت هستند، در حال یاد گرفتن زبان و گرفتن مدرک بین‌المللی برای پذیرش آن‌هم در سنینی که باید منتظر خواستگار برای دخترشان باشند و پیدا کردن عروس برای پسرشان!

رسم همسایه‌داری همسایه‌ها!

با نگاهی به سیاست‌های کشورهای همسایه به این حقیقت می‌رسیم که برای سرمایه‌گذاری و خروج پول از کشور همه‌رقم‌امکانات برای ایرانیان قائل شده‌اند: پول بیاورید و خانه‌بخرد یا شرکت بنید و ما به شما اقامت می‌دهیم! حتی دیگران نیز به فکر سرمایه‌های ایرانی هستند، در حالی که این دیدگاه در مسئولان خود ما وجود ندارد.

حاج محمود به‌عنوان یک کنشگر اجتماعی، سیاسی، زیست‌محیطی - در چنین سنینی به‌جای ترسیم چارچوب برای بازنشستگی، به‌خاطر

شاید خیلی نیاز به تحقیق و جست‌وجو نداشته باشد، با کمی دقت در بین مکالمات جاری در مترو و اتوبوس یا صحبت‌های بین کارمندان بخش‌های دولتی و خصوصی و یاد در دورهمی‌های خانوادگی یکی از بیشترین موضوعاتی که در باره آن می‌شنویم، پدیده «مهاجرت» و انواع و اقسام آن است

تخصص ویژه‌اند یا صاحب سرمایه. به جز این دو کشور و به جز این ۵/۱ میلیون نفر، حتماً کسان دیگری هم هستند که به ترک وطن فکر کرده و برای آینده‌شان نقشه مهاجرت کشیده‌اند. اگر بخواهیم تصویر دقیقی از تمایل به مهاجرت در شرایط کنونی داشته باشیم، باید جمعیت کسانی را که از راه‌های دیگر دنبال مهاجرت به این دو کشور و کشورهای دیگر می‌گردند به این آمار اضافه کنیم: ایرانیانی که برای کار یا زندگی به کشورهای منطقه مثل امارات یا ترکیه و گرجستان می‌روند، ایرانیان زیادی که متقاضی سفر و اقامت در اروپا هستند، کسانی که خیال اقامت در آسیای جنوبی دارند و کسانی که هر سال با هزار امید و آرزو فرم لاتاری ایالات متحده آمریکا را پر می‌کنند.

وضعیت ما و مهاجرت

نمی‌توان به‌طور دقیق نرخ تمایل به مهاجرت ایرانیان را محاسبه کرد، اما تردیدی وجود ندارد که بخش عظیمی از جامعه معاصر ایران، در سال‌های اخیر به دنبال راهی برای خروج از کشور می‌گردد، اما چرا؟ از تعداد ایرانیان خارج از کشور آمارهای گوناگونی به دست داده شده است.

برخی از نهادهای غیر دولتی مانند کریسشن اینترنشنال تعداد ایرانیان مهاجر را چهار میلیون تخمین می‌زنند، اما منابع دانشگاهی تعداد مهاجران را میان نیم میلیون تا دو میلیون تخمین می‌زنند. با این حال آمارها، تعداد ایرانیان ترکیه و همین‌طور افرادی را که به تابعیت کشورهای میزبان در آمده‌اند در محاسبات خویش در نظر نمی‌گیرند. در دوره معاصر ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی مهاجران ایرانی به‌طور مستقیم با رویارویی و تغییرات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در ایران مربوط است.

این تازه آمار متقاضیان مهاجرت قانونی به کشورهایی است که شرایط سخت اقتصادی یا تخصصی برای مهاجرت تعیین کرده‌اند. می‌توان با قطعیت گفت تقریباً همه متقاضیان مهاجرت به این دو کشور یا صاحب کرده می‌شناسند.

اگر در دهه شصت مهاجرت تنها به قشر محدود طبقات مرفه با تحصیلات عالی تعلق داشت، در حال حاضر در خواست‌اقامت در کشورهای غربی برای طبقات گوناگون و بخش‌های وسیعی از جامعه از تبدیل شده به یک خواسته و نیاز؛ نیاز به آرامش و امنیت، نیاز به دیده شدن به‌عنوان یک شهروند و همشهری و هم‌وطن... همین!

از گوشه و کنار

وزارت رفاه کودکان بازمانده از تحصیل را شناسایی می‌کند

مدیر کل آسیب‌های اجتماعی وزارت رفاه، اشاره به اقدامات ویژه این وزارتخانه برای شناسایی کودکان بازمانده از تحصیل، گفت: به تمامی این خانواده‌ها پیامک ارسال می‌شود.

احمد رضا پرند، درباره شناسایی کودکان بازمانده از تحصیل، افزود: طرح شناسایی کودکان بازمانده از تحصیل از اقدامات ویژه معاونت رفاه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است که اجرایی شده است.

وی تأکید کرد: با اجرای این طرح و به منظور کاهش فقر آموزشی در سال ۹۶-۹۷، ۹۶۰۰۰ سال‌شناسایی شده‌اند.

مدیر کل آسیب‌های اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص روال شناسایی کودکان گفت: ابتدا مشخصات دانش‌آموزان ثبت نام شده در مدرسه را از آموزش و پرورش گرفتیم و از ثبت احوال نیز اطلاعات کودکان در سن ۱۱ تا ۱۶ که باید به مدرسه می‌رفتند، ولی ثبت نام نکردند را به‌دست آوردیم. تفاوت این دو آمار مشخص کرد که تعداد کودکان بازمانده از تحصیل چه‌قدر هستند. از این طریق به تک‌تک خانواده‌ها در حال حاضر پیامکی از طرف وزارت رفاه ارسال و از خانواده‌ها خواستیم در این مرحله فقط علت نرفتن فرزند خود به مدرسه را از طریق پیامک به همان شماره که پیام دریافت کرده‌اند، ارسال کنند.

وی با اشاره به این که شناسایی علت بازماندگی این ۹۶ هزار نفر در دست بررسی است، گفت: به‌زودی دلایل بازماندگی از تحصیل از طریق پیامک، تماس تلفنی، بازدید میدانی تهیه و جهت بازگشت به تحصیل کودکان به مدرسه با استفاده از تمامی ظرفیت‌ها پیگیری می‌شود.

نشت متادون و مرفین در بازار نگران‌کننده است

سخت‌گوی ستاد مبارزه با مواد مخدر گفت: نشت داروهای مخدر مانند متادون و مرفین در بازار یک واقعیت نگران‌کننده است و وقتی در بازار ناصر خسرو می‌توانیم کارتن کارتن متادون بگیریم، نمی‌توانیم نشت دارو را به یک مرکز درمان اعتیاد نسبت دهیم و باید نشت دارو از سر چشمه بسته‌شود.

پرویز افشار درباره شبهه مخدرها اظهار داشت: هر جای چرخه تولید، توزیع، پخش و مصرف مواد شبه‌مخدر، امکان نشت وجود دارد اما این موضوع را باید رصد کرد.

وی ادامه داد: مصوبه ستاد مبارزه با مواد مخدر این است که داروهای درمان اعتیاد در اختیار مراکز درمان اعتیاد قرار گیرد زیرا بهترین جابجایی داروهای درمان اعتیاد از این جهت که نشت نکند، کلینیک‌ها و مراکز درمان اعتیاد است.

معاون ستاد مبارزه با مواد مخدر با تأکید بر لزوم شفاف‌سازی فرایند تولید تا مصرف شبه‌مخدرها گفت: همه مراکز درمانی اعتیاد کشور در سامانه اطلاعات درمان سوء مصرف مواد ایران (IDATIS) ثبت و تمام بیماران واقعی هستند و میزان نشت دارو از این مراکز درمانی آن‌قدر نیست که تبعات آن را به‌وفور در بازار می‌بینیم.

افشار درباره انواع شبه‌مخدرها افزود: تعداد شبه‌مخدرها زیاد است اما در کشور ما داروهای کدئین دار، متادون و مرفین بیشتر استفاده می‌شود. سخت‌گوی ستاد مبارزه با مواد مخدر افزود: برای این که نشت شبه مخدرها به حداقل برسد و قابل رصد باشد، داروهای مخدر که اعتیادآور هستند باید نشان‌دار شوند و از این رو سامانه «تی‌تک» راه‌اندازی شد. وی درباره نحوه عملکرد این سامانه گفت: در حال حاضر بخشی از سامانه که مربوط به تولید کارخانه است راه‌اندازی شده ولی بقیه مراحل کامل نشده است و حدود سه سال است که درباره این موضوع ستاد مبارزه با مواد مخدر، مصوبات متعدد دارد.